

Forum Stad
11 juni 2020

Voorzitter

Mevrouw A. Koegler-Böhm

Griffier:

De heer J.A. Massaar

Portefeuillehouders:

Wethouder, A. van de Laar

Wethouder B.D. Lugthart

Wethouder Keus

Aanwezig:

Mevrouw M. Alberts

De heer F. van Bemmelen

De heer A. van den Bosch

De heer E.G.T. Braam

De heer D.R. Cupedo

De heer M.J. van Enk

De heer A.P. Kooy

De heer R.A.J. van der Meij

Mevrouw B. Niesen

De heer U.H. Oelen

De heer C.G. Sleddering

De heer Q.L.A. Veerman

De heer R.J. de Vries

De heer M. Wit

Mevrouw E. Woudstra

Betreft

Openbaar verslag Forum Stad d.d. 9 juni 2020-vervolg

Datum: september 2020

Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

10.Raadsvoorstel vaststellen tarieventabel parkeren 2020 (versie juli 2020) (no. 20-020)

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) kan instemmen met de tarieventabel die een vervolg is op een besluit dat in maart is genomen. GroenLinks kijkt uit naar de toegezegde voorstellen voor parkeren op eigen terrein en tariefdifferentiatie, voorstellen richting een bredere mobiliteitsvisie.

Mevrouw **De Mooij** (VVD) maakt geen opmerkingen over dit raadsvoorstel.

Mevrouw **Woudstra** (D66) heeft geen verdere opmerkingen. De tabel is aangepast op de opmerkingen die dinsdag 9 juni zijn gemaakt. D66 kijkt net als D66 uit naar de volgende stap in het vereenvoudigen van het parkeren.

De heer **Van Enk** (CDA) heeft evenmin opmerkingen.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) heeft geen opmerkingen.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) blijft moeite houden met het eerste uur gratis parkeren in de Herenstraat en omgeving, omdat dat €175.000 kost wat op een andere manier voor mobiliteit had kunnen worden ingezet. Gemeentebelangen respecteert echter het raadsbesluit dat eerder genomen is en ten grondslag ligt aan de tarieventabel.

De heer **Kooy** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van GroenLinks.

Forum Stad

11 juni 2020

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) is verheugd over het raadsvoorstel met name omdat daarmee een parkeerzone in Te Werve wordt gerealiseerd, dankzij een motie van Rijswijks Belang. Verder vindt Rijswijks Belang het positief dat de Handelskade vanaf 15 juli wordt toegevoegd aan de parkeerzone. Rijswijks Belang stemt dus in het met voorstel.

Mevrouw **De Man** (Onafhankelijk Rijswijk) stemt in met het raadsvoorstel, met name omdat de maatregel van het eerste uur gratis parkeren in Oud-Rijswijk wordt ingevoerd, dankzij een aangenomen motie van Onafhankelijk Rijswijk van 2,5 jaar geleden.

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) geeft aan dat bij de behandeling van het raadsvoorstel dat ten grondslag ligt aan de tarieventabel is afgesproken, dat bij welzijn- en sportaccommodaties het eerste uur gratis geparkeerd zou mogen worden. Voor de straatjes rondom Vredenburg en Don Bosco is dat echter niet ingevoerd.

Beter voor Rijswijk vindt het verder jammer dat er niet voor heel Rijswijk één tarief wordt gehanteerd. Daarvoor was echter nog geen meerderheid te vinden in de raad.

Het gebied voorbij het station is niet opgenomen in het vergunningengebied. Het is jammer dat richting bewoners geen gebaar is gemaakt op dit punt. De kans is groot dat men juist daar de auto gaat parkeren, net buiten het vergunningengebied.

Wethouder **Lugthart** geeft aan dat met de tarieventabel uitvoering is gegeven aan het raadsbesluit van maart 2020. De wethouder zegt toe, terug te komen op de straten rond Vredenburg en Don Bosco. Verder wordt in het derde of vierde kwartaal een startnotitie naar de raad gestuurd waarin ook de gebieden die nu nog buiten het vergunningengebied vallen aan de orde komen.

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) ziet graag de aanpassing van de tarieventabel op het punt van de straten rond Vredenburg en Don Bosco tegemoet voorafgaand aan de raadsvergadering.

De **voorzitter** constateert dat het raadsvoorstel als akkoordstuk kan worden aangemeld voor de raadsvergadering.

11. IB 20 027 Schone luchtakkoord

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) merkt op dat luchtkwaliteit van invloed is op astma, benauwdheid en vroegtijdig sterven. Door motorvoertuigen is Rijswijk de hotspot van de luchtverontreiniging in Nederland. Dat is alleen te verbeteren door een aanpak bij de bron. Uit het concept-actieplan blijkt handelingsbereidheid, hetgeen positief is. Er is veel overlap met het actieplan CO²-reductie mobiliteit want CO²-uitstoot en luchtvervuiling hebben zeker in Rijswijk vaak dezelfde oorzaak. In het definitieve actieplan Luchtkwaliteit zou het dan ook goed zijn om een duidelijkere koppeling te maken.

De enquête over het concept-actieplan is al door meer dan 200 mensen ingevuld. Het is wel jammer dat sommige vragen suggestief zijn, bijvoorbeeld de vraag naar aanleiding van de stelling dat veel luchtverontreiniging afkomstig is van buiten Rijswijk en zelfs van buiten Nederland.

De meest vervuilde lucht is in Rijswijk te vinden langs de A4 die de gemeente doorsnijdt. Bij toename van de snelheid groeit de snelheid van uitstoot van schadelijke stoffen exponentieel. Is de wethouder bereid om te lobbyen voor een maximumsnelheid van 80 km/u? Dat levert potentieel de meeste gezondheidswinst op van alle maatregelen. Verbreding van de A4 leidt tot meer uitstoot en past dus niet bij een strategie voor schonere lucht.

Waarom zou nog onderzoek gedaan worden naar het instellen van een milieuzone op en rond de Prinses Beatrixlaan? Uit het kaartje op bladzijde 23 blijkt al dat er met name ter hoogte van de Ocarinalaan te veel roet in de lucht zit. In het definitieve actieplan moet daarom komen te staan wanneer daar een milieuzone ingesteld wordt. Rijswijk kan daarmee aansluiten op de harmonisatie van milieuzones door de rijksoverheid en het invoeren daarvan in Den Haag.

In Rijswijk wordt de milieuvuiling niet gemeten maar berekend op basis van de modellen van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De betrouwbaarheid van die modellen neemt toe als daarin meetgegevens uit Rijswijk worden ingevoerd. Met citizen science (burgerwetenschap) kan de staat van de luchtkwaliteit in Rijswijk beter in kaart worden gebracht en worden bewoners betrokken bij het thema. Wil de wethouder dit punt toevoegen aan het definitieve

Forum Stad

11 juni 2020

actieplan? Het was interessant geweest als in de maanden na 12 maart, toen er door de corona-uitbraak veel minder gemotoriseerd verkeer op de weg was, een nulmeting was gedaan. In de kadernota staat een bezuiniging van €15.000 op de uitwerking van de maatregelen uit het actieplan Luchtkwaliteit. Als de raad op 7 juli akkoord gaat met die bezuiniging, welke maatregelen gaan er dan niet door? Rechtvaardigt een zo kleine bezuiniging een beperking van iets dat zo belangrijk is?

Een sloop- en vervangsubsidie voor tweetakt brom- en snorfietzen en scooters stond niet in het actieplan maar staat wel in de voorgestelde bezuinigingen. Het uitstellen van deze subsidie zou €40.000 opleveren. Waarom wordt daartoe overgegaan? Wanneer wordt die maatregel wel ingevoerd? Het zou goed zijn als dat tegelijk gebeurde met de invoering van de milieuzone voor brom- en snorfietzen. Wordt inmiddels onderzocht of Rijswijk wat dat betreft kan aansluiten bij de milieuzone van Den Haag die vanaf 1 december 2020 ingaat?

In het conceptactieplan staat niets over het stimuleren van wandelen. Kan daar wel aandacht aan worden besteed in de definitieve versie? Het stimuleren van fietsen is wel een onderwerp in het conceptactieplan. Dat heeft alleen effect op de luchtkwaliteit als het fietsen gebeurt ter vervanging van een gemotoriseerd voertuig. De gemeente zou met eigen werknemers en bedrijven in gesprek kunnen gaan over belemmeringen om met de fiets of ov naar het werk te komen.

Lokaal verkeer levert de grootste bijdrage aan de luchtverontreiniging in Rijswijk. Dat staat ook in het conceptactieplan. Via het parkeerregime is te sturen op lokaal verkeer door bijvoorbeeld voertuigen zonder verbrandingsmotor korting te geven op parkeertarieven en minder parkeerplaatsen beschikbaar te stellen. Kan de wethouder deze acties opnemen in het definitieve actieplan Luchtkwaliteit? Is bekend wanneer Rijswijk het Schone Luchtakkoord gaat ondertekenen?

De heer **Kooy** (PvdA) noemt de luchtkwaliteit een voorwaarde voor een goede kwaliteit van leven. In Rijswijk bepaalt de wijk waarin iemand woont de levensverwachting. In sommige wijken is de luchtkwaliteit zo slecht dat het levensjaren kost. De PvdA wil daarom dat de ambitie in het actieplan hoger wordt.

Maatregelen voor een betere luchtkwaliteit zijn als volgt. Een maximumsnelheid van 80 km/u op de snelweg zoals in Rotterdam geldt. Een milieuzone op de Beatrixlaan lijkt een goede maatregel, maar levert problemen op voor het doorgaand verkeer naar Den Haag. Ondertunneling zou voor de Beatrixlaan de beste oplossing zijn en blijft op de bestuurlijke agenda staan.

Is de wethouder bereid om een lobby te starten voor 80 km/u op de snelweg? Kan hij instemmen met een aanpak waarbij er eerst grote stappen en daarna kleine stappen worden gezet ten behoeve van schonere lucht? Waar ligt de prioriteit voor de wethouder?

De heer **Paredes** (Beter voor Rijswijk) is tegen een verlaging van de maximumsnelheid op de snelweg. Auto's worden steeds schoner en een verlaging van de snelheid zal daarom weinig invloed hebben op de luchtkwaliteit.

De problemen in Rijswijk gaan niet alleen om luchtkwaliteit maar ook om verkeersveiligheid. De Haagweg, de A4 en de Beatrixlaan vormen een verkeershoefijzer waar zoveel vervuilende stoffen worden uitgestoten dat de luchtkwaliteit in heel Rijswijk eronder te lijden heeft. Het is daarom allereerst van belang dat de Beatrixlaan wordt ondertunneld. Misschien moet daarvoor in de MRDH een vuist worden gemaakt.

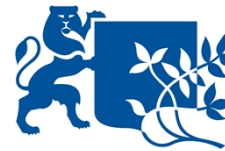
Beter voor Rijswijk is niet voor een verbod op tweetakt snor- en bromfietzen. Daar zitten ook de oude brommers bij waar veel mensen nog van genieten. Een verbod daarop zet ook geen zoden aan de dijk wat betreft het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Het is goed mogelijk om door Rijswijk te reizen met een elektrische fiets, een fijn vervoersmiddel. Het is daarom verstandig om in te zetten op goede fietspaden en op het veilig kunnen parkeren van deze fietsen.

Mevrouw **De Mooij** (VVD) constateert dat de luchtverontreiniging in Rijswijk een regionaal probleem is dat Rijswijk dus niet alleen kan oplossen. Het verkeer op de A4 en de Beatrixlaan is de hoofdveroorzaker en de vraag is dan ook in hoeverre het actieplan is afgestemd met omliggende gemeenten, het Rijk en de provincie. Als tweetaktmotoren verboden worden in gemeente A, gaan die dan niet hun pleziertochten maken in gemeente B?

Forum Stad

11 juni 2020

Ondertunneling van de Beatrixlaan is van essentieel belang voor een schonere lucht en om de doorstroming te bevorderen. De VVD is geen voorstander van een breed geluid in de MRDH, maar wil wel blijven inzetten op realisatie van een tunnel.

De VVD is geen voorstander van verlaging van de maximumsnelheid op de A4 naar 80 km/u.

Mevrouw **Woudstra** (D66) vindt het positief dat Rijswijk voornemens is het Schone luchtakkoord te ondertekenen en met maatregelen komt om samen met de regio op te trekken in het verbeteren van de luchtkwaliteit. Omdat er geen populaire maatregelen zijn die de luchtkwaliteit te verbeteren, vraagt het om lef om door te zetten naar schonere lucht in Rijswijk. Dat is een landelijke, regionale en internationale opgave.

Wat is volgens de wethouder de definitie van lokaal verkeer? Is dat verkeer dat uit Rijswijk komt en door Rijswijk rijdt of is dat al het verkeer dat via Rijswijk naar omliggende gemeenten rijdt? Hoe wordt gemeten of de doelstellingen worden gehaald? Wordt daarvoor alleen de uitstoot gemeten of ook hoe vaak de auto gebruikt wordt en door welke doelgroepen?

De wethouder heeft eerder aangegeven, dat samen met Rijkswaterstaat gekeken wordt naar het aanpassen van de maximumsnelheid. Wat is de stand van zaken op dat punt? Wat is de inzet van de wethouder? Bekend is dat langzamer rijden, zeker het verschil tussen 80 km/u en 130 km/u, een stuk scheelt voor schone lucht.

De milieuzones schijnen met name te gaan gelden voor vrachtwagens en busjes. Is dat nationaal en interregionaal afgestemd?

In de regio wordt gekeken naar zogenaamd "hubs" en "lobs". Rijswijk heeft de goede ligging in de regio om dat te faciliteren. Is er een gesprek gaande met bedrijven in Rijswijk die veel vrachtwagens voor zich hebben rijden over het overstappen op een andere soort logistiek?

In het actieplan staat dat het college wil inzetten op meer laadpalen in Rijswijk. In de jaarstukken staat dat er in het vorige jaar weinig geplaatst zijn. Hoeveel zijn er geplaatst in het vorig jaar? Worden dat er meer in het volgende jaar? Zijn die alleen bedoeld voor auto's of ook voor brommers en fietsen?

Het is goed dat wordt ingezet op het stimuleren van fietsen. Kan die inzet worden doorgezet naar e-scooters en e-fietsen, zodat het veilig wordt daarop te rijden op de wegen en ze veilig kunnen worden geparkeerd in stalling? Hoeveel staat het met die stallingen?

In het beleid voor brom- en snorfietsen volgt Rijswijk het beleid van Den Haag, zowel wat betreft de plaats op de weg als de bepalingen voor tweetaktmotoren. Kan de wethouder dat bevestigen?

In het actieplan worden de "slimme verkeerslichten" en "talking traffic" genoemd. Kan de wethouder aangeven of de subsidie die hiervoor beschikbaar is alleen gebruikt kan worden voor aanschaffing of ook voor het beheer ervan? Leidt de subsidie tot lagere kosten op dit punt of was hiermee al rekening gehouden?

Over de houtstook staat een korte passage in het actieplan. Er wordt ingezet op bewustwording. Kan er ook een aanpak komen voor open vuur? Is het mogelijk om gericht informatie te leveren over schonere stoken?

Kan de wethouder aangeven wat voor Rijswijk de inzet wordt op de parkeernormen? Wat is de stand van zaken op dat punt?

De heer **Van Enk** (CDA) schrikt in het actieplan van de analyse dat Rijswijk in een aantal opzichten de nr. 2 van gemeenten is (na Eindhoven) op de lijst van gemeenten met de meeste luchtverontreiniging. Met kleine maatregelen is dat niet op te lossen. De oorzaak van de luchtvervuiling is niet het verkeer op de snelwegen langs Rijswijk, maar het lokale autoverkeer. Dat verkeer bestaat vooral uit doorgaand verkeer van inwoners uit omliggende gemeenten. De tweede veroorzaker van luchtverontreiniging is de uitstoot van "mobiele installaties". Kan de wethouder aangeven wat daarmee wordt bedoeld?

De heer Van Enk vraagt zich af wat de functie is van een Rijswijks Actieplan als de meeste verontreiniging veroorzaakt wordt door doorreizend autoverkeer. Er is niets op tegen om lokaal maatregelen te nemen, maar daarin moet zeker niet de oplossing worden gezocht. Het gaat om meer dan alleen Rijswijk.

De rijksoverheid heeft bepaald dat elke gemeente een actieplan Luchtkwaliteit moet maken. Zo is ook een actieplan CO²-reductie mobiliteit opgesteld. Daarin staat dat Rijswijk alleen budgettair-neutrale maatregelen gaat nemen. De heer Van Enk roept het college op om de actieplannen vooral te gebruiken als instrument om in de regio en met het Rijk te onderhandelen over de maatregelen die

Forum Stad

11 juni 2020

nodig zijn om de nadelige effecten van het doorgaande verkeer tegen te gaan. Dat is bijvoorbeeld mogelijk met het realiseren van een Beatrixtunnel.

De Haagweg vormt ook een bron van luchtvervuiling. Het CDA heeft eerder gevraagd waarom meetpunten voor luchtvervuiling liggen op de Binckhorst en de Rijswijkse weg in plaats van op de Haagweg. Laat het college serieus werk maken van metingen op de Haagweg. Met die metingen kan worden aangetoond bij de provincie en Rijkswaterstaat dat maatregelen nodig zijn die de omvang van Rijswijk overstijgen.

Het CDA is niet op voorhand tegen de maatregelen voor tweetaktmotoren, maar wil wel eerst weten hoeveel voertuigen met tweetaktmotoren in Rijswijk rondrijden. Is daar een beeld van?

Het laten rijden van snorfietsen op de rijbaan is geen slecht idee, maar het is vooral van belang om aan te sluiten bij Den Haag. Uniformiteit in gemeentelijke verkeersregels komt de veiligheid in de regio ten goede.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) vindt het positief dat Rijswijk zich aansluit bij het landelijke convenant. Luchtkwaliteit is een onderwerp waar veel Rijswijkers zich zorgen over maken. Wij. zou graag zien dat maatregelen worden uitgebreid, met meer innovatie. De heer Van Bemmelen sluit zich aan bij de woorden van de woordvoerders van D66 en Beter voor Rijswijk over ondertunneling van de Beatrixlaan, goede fietspaden, het stimuleren van elektrische fietsen, stallingsmogelijkheden en de milieuzone voor bepaalde brom- en snorfietsen.

Op pagina 33 staat dat gemeentelijke voertuigen op aardgas en blauwe diesel rijden. Zijn er plannen om die te vervangen?

Is het college bereid om de huidige voertuigen om te laten bouwen naar elektrische voertuigen met een waterstofcel?

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) sluit zich aan bij vragen die vorige sprekers gesteld hebben. Hij is het eens met het CDA dat het actieplan een belangrijke legitimatie is om de realisatie van een tunnel onder de Beatrixlaan hoog op de publieke agenda te zetten. Daaraan kan het onderwerp van de verstedelijkingsopgave in relatie tot mobiliteit worden toegevoegd. Automobilititeit is een belangrijke oorzaak van het luchtkwaliteitsprobleem en met de toename van woningen zal ook het autogebruik toenemen, wat gevolgen heeft voor de uitstoot en parkeerdruk. De vraag is hoe alternatieve vormen van vervoer kunnen worden ingezet om de problemen kleiner te maken. Kan de wethouder aangeven in hoeverre het Actieplan luchtkwaliteit verband gaat houden met zijn nieuwe mobiliteitsvisie? Dat verdient een integrale aanpak.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) sluit zich aan bij de vragen die al gesteld zijn. Rijswijks Belang is voorstander van schone lucht, maar wil niet doorslaan in het maken van plannen.

De heer **Fischer** (Onafhankelijk Rijswijk) spreekt zich uit tegen het verlagen van de maximumsnelheid naar 80 km/u. Dat leidt alleen maar tot verdere verlagingen van de snelheid, ook binnen de bebouwde kom, en een uiteindelijk verbod op autoverkeer. Zo werkt de kaasschaaf.

Onafhankelijk Rijswijk is voorstander van een sloopregeling maar is tegen een verbod op tweetaktmotoren. Hobbymatig wordt regelmatig gebruik gemaakt van scooters en brommers met deze motoren.

De hele strekking van het actieplan is treiteren, ontmoedigen en pesten van het autogebruik. De heer Fischer sluit zich aan bij D66 wat betreft het instellen van hubs in Rijswijk. Met elektrische wagens zouden bedrijven dan kunnen bevoorraden. Dat zet zoden aan de dijk.

Onafhankelijk Rijswijk is het verder eens met het CDA dat er meer nodig is dan alleen lokale maatregelen. Waarom moeten lokaal mensen dan worden lastiggevallen met maatregelen?

In het rapport staat dat de bouwjaren van scooters relevant zijn. Het is echter beter om naar de euronormen te kijken.

In Rotterdam is een opmars gaande van elektrisch deelvervoer, met laadpalen en beveiligde stallingen. Dat zet veel meer zoden aan de dijk dan het verbieden van tweetaktmotoren.

Onafhankelijk Rijswijk is het eens met het voorstel om ondertunneling van de Beatrixlaan breed op de agenda te zetten van de MRDH.

Sommige laadpalen hebben een laadvermogen van 15 Kw. Dat is te weinig. Een Tesla moet dan veertien uur aan de laadpaal staan om volledig op te laden. Graag meer vermogen op de laadpalen.

Forum Stad
11 juni 2020

De reactie in eerste termijn van het college

Wethouder **Van de Laar** geeft aan dat Rijswijk op de tweede plaats staat van steden met meest verontreinigde lucht. Dat heeft te maken met het feit dat Rijswijk samen met Capelle a/d IJssel de enige is die tot aan alle gemeentegrenzen bebouwd is en geen groene gebieden kent waarmee het gemiddelde per vierkante meter verrekend kan worden. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van Rijswijk om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Rijswijk onderschrijft de doelstellingen in het nieuwe Schone luchtakkoord en heeft daarom een Actieplan opgesteld. Dat heeft een participatief karakter omdat de gemeente er niet alleen voor staat, maar het een zaak is van iedereen, dus ook van ondernemers en inwoners. Dat is via een enquête uitgezet en daar wordt goed op gereageerd.

Er is geen onderzoek gestart naar een milieuzone in Den Haag. Wel zijn er gesprekken gaande over de impact daarvan. Het zou wellicht logisch zijn om die milieuzone vanuit Den Haag uit te breiden. De PvdA roept op tot een hogere ambitie, hoger dan de normen die nu gehanteerd worden. Die discussie is te voeren in het kader van de nieuwe Omgevingswet en de omgevingsplannen die moeten worden opgesteld. Daar horen normen voor luchtkwaliteit en geluid bij.

Het is de inzet van het college om op alle niveaus en bij alle stakeholders te spreken over het probleem van de luchtvervuiling. In dat kader wordt er gelobbyd voor ondertunneling van de Beatrixlaan.

Op de Duurzaamheidspagina wordt informatie opgenomen over gerichte houtstook en zo effectief mogelijk verbranden. Open vuur wordt daarin meegenomen.

“Mobiele installaties” zijn de installaties die vooral in de bouw worden gebruikt. Die draaien vaak op generatoren en daarop heeft nog weinig innovatie plaatsgevonden. De uitstoot daarvan is vrij groot. Rijswijk doet mee aan het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Door het RIVM zijn op verschillende plekken meetpunten geplaatst. Luchtkwaliteit wordt niet overal gemeten maar modelmatig berekend. Dat wordt afgezet tegen de meetpunten.

Het aantal tweetaktbromfietsen in Rijswijk is niet bekend, maar er is wel lering te trekken uit de ervaring in Den Haag en een inschatting te maken of een sloopregeling effect zou hebben. In die zin is het college voorstander van aansluiting bij Den Haag.

Wethouder **Lugthart** gaat allereerst in op de vraag waarom er nog onderzoek moet worden gedaan naar een milieuzone. Vanwege de harmonisatieregelingen zijn er verschillende milieuzones en moet er worden gekeken welke milieuzones worden toegepast. Daar moet onderzoek naar worden gedaan. Op het punt van de brommers volgt Rijswijk nauwgezet de maatregelen die Den Haag neemt. Als daar een sloopregeling wordt ingevoerd, dan zal Rijswijk daar waarschijnlijk in meegaan.

Het stimuleren van fietsgebruik is doorlopend beleid.

Het bepalen van maximumsnelheden op de snelwegen is een bevoegdheid van de minister. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de maximumsnelheid op de A4 langs Rijswijk wordt verlaagd, omdat er geen normen worden overschreden.

Voor eventuele ondertunneling van de Beatrixtunnel is niet alleen een lobby bij de MRDH nodig maar ook bij het Rijk en de gemeente Den Haag, want zonder die partijen is realisatie onmogelijk.

Het onderwerp van “hubs” en “lobs” is in de Metropoolregio opgepakt in het kader van CO²-reductie. Rijswijk volgt wat andere steden doen. De innovatie wordt overgelaten aan de markt.

De uitgaven aan laadpalen zijn gedaan in 2020; er worden er vijftien geplaatst. In het derde kwartaal van 2020 wordt een notitie naar de raad gestuurd over de omgang met laadpalen in Rijswijk.

Er worden diverse verkeersregelinstallaties vervangen. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid van talking traffic op de Beatrixlaan, de Vrijenbanselaan en de Haagweg. Daarvoor zijn subsidies beschikbaar, zowel vanuit de MRDH als het Rijk. Als er meer bekend is over de tweede tranche wordt daarover informatie opgenomen in de tweede halfjaarrapportage.

Rijkswaterstaat verricht geen metingen op de Haagweg maar Rijswijk kan besluiten om dat wel te gaan doen. De kosten komen dan ook voor de gemeente Rijswijk. De wethouder zegt toe, na te gaan hoe hoog die kosten zouden zijn.

De wethouder is het eens met het standpunt dat mobiliteit als integraal vraagstuk moet worden benaderd. Alle actieplannen die zijn opgeleverd, maken onderdeel uit van het nieuw op te stellen mobiliteitsbeleid.

Forum Stad
11 juni 2020

Met de keuze voor het bovengrondse tracé op de Beatrixlaan is de optie van ondertunneling niet van de agenda verdwenen. Integendeel, die optie is nog niet eerder zo duidelijk bij de partners in beeld geweest. Rijswijk heeft bewust een lobby voor ondertunneling ingezet en is ook bereid om daar budget voor beschikbaar te stellen. De raad zal zich daarover binnen afzienbare tijd moeten uitspreken

De reactie in tweede termijn van de raad

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) is het eens met wethouder Van de Laar dat ondertunneling van de Beatrixlaan een aanzuigende werking zal hebben en problemen oplevert bij de tunnelmonden. Des te belangrijker is het om zo snel mogelijk een milieuzone in te voeren. Weliswaar voldoet de luchtkwaliteit aan de wettelijke normen, maar niet aan de normen van de WHO voor gezonde lucht. Wanneer wordt op de Beatrixlaan een milieuzone ingevoerd?

Het installeren van professionele meetapparatuur is kostbaar. Het is dan misschien beter om energie te steken in acties die daadwerkelijk bijdragen aan verbetering van de luchtkwaliteit. Met behulp van citizen science zijn bovendien wel degelijk metingen te doen. Zo worden mensen ook meer betrokken bij het beleid.

Kan het college reageren op de ombuigingen die in de Kadernota staan. Wat is bijvoorbeeld het effect van de bezuiniging van €15.000 op de uitwerking van de maatregelen uit het actieplan? Bij de ombuigingen staat ook een bezuiniging van €40.000 voor het uitstellen van de sloop- en vervangsubsidie voor tweetaktbrom- en snorfietsen. Wanneer wordt die subsidie dan ingevoerd?

De heer **Kooy** (PvdA) wijst op de beperking van de ambities in het Actieplan. De wethouders doen echter ook handreikingen. Wegen waar meer dan 10.000 auto's per dag langsrijden, zijn knelpunten: de A4, de A13, de Prinses Beatrixlaan en de Haagweg. Ondertunneling van de Beatrixlaan zal leiden tot lagere belasting van de Haagweg.

Het is positief dat wethouder Van de Laar in de Omgevingswet zaken voor de luchtkwaliteit gaat regelen. Daarvoor zou de PvdA graag zien dat hij een aantal zaken oppakt. Kan hij daarvoor een prioriteitenlijst geven?

De heer Kooy hoort graag hoever Gemeentebelangen Rijswijk wil gaan met een "integrale aanpak". Betekent dat dat er geen verkeersbewegingen meer bij mogen komen? Dat heeft consequenties voor nieuw te bouwen woningen, die gemiddeld 2,2 verkeersbewegingen per type woning met zich meebrengen.

In de wijk Laak in Den Haag worden elektrische deelauto's gebruikt. Wellicht is dat ook een optie voor Rijswijk. Alles wat de gemeente kan stimuleren aan het gebruik van elektrisch vervoer kan bijdragen aan het verbeteren van de luchtkwaliteit en mag niet worden uitgesloten.

In de richting van GroenLinks merkt de heer Kooy op dat ook citizen science vrij kostbaar is. De Schone Lucht Alliantie stelt meetapparatuur beschikbaar voor gemeentes en zou daardoor goedkoper kunnen zijn.

De heer **Paredes** (Beter voor Rijswijk) wijst erop dat zijn fractie een motie heeft ingediend om metingen uit te voeren op de Beatrixlaan. GroenLinks heeft tegen die motie gestemd maar wil nu opeens wel metingen laten doen. Dat is ongeloofwaardig.

Beter voor Rijswijk verwacht dat met overkapping van de A4 en ondertunneling van de Beatrixtunnel veel problemen worden opgelost. Dan is het niet nodig om tweetaktbrommers en snorfietsen te verbieden.

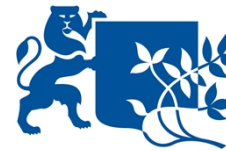
Het is niet de bedoeling dat Rijswijk steeds achter het beleid van Den Haag aanloopt. Dat is nadelig voor Rijswijk.

Kan de uitstoot van schadelijke stoffen in Rijswijk-Buiten gemeten worden?

Mevrouw **De Mooij** (VVD) gaat ervan uit dat aan de hand van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit bekeken wordt op welke manier er samen is op te trekken. De VVD ziet niets in maatregelen voor alleen Rijswijk.

Mevrouw **Woudstra** (D66) hoort graag duidelijker wat bedoeld wordt met "lokaal verkeer". Gaat dat om inwoners van omliggende gemeenten die door Rijswijk rijden of alleen om inwoners van Rijswijk?

Forum Stad
11 juni 2020

Op het punt van de hubs moet niet gewacht worden op besluiten van andere bestuursorganen. Het zijn de bedrijven die besluiten om gebruik te maken van hubs. Als bedrijven als Bol.com of Post.NL in Rijswijk willen starten met elektrisch vervoer, dan moet de gemeente daar positief tegenover staan en niet eerst wachten op andere gemeenten. Is de wethouder bereid om actief uit te dragen aan gemeenten dat Rijswijk daar open voor staat? Economisch biedt dat kansen. Kan de wethouder aangeven wat de stand van zaken is met betrekking tot stallingen voor fietsen en scooters?

De heer **Van Enk** (CDA) blijft zich afvragen waarom Rijswijk zo hoog staat op de lijst van steden met een slechte luchtkwaliteit. Is de hoge bebouwingsgraad in Rijswijk echt zo uniek? In dat geval zou er in de Stadsvisie, die in het Actieplan CO²-reductie wordt genoemd, niet meer moeten staan dat Rijswijk een groene buitenplaats voor stedelijk wonen wil zijn. De potentie daarvoor ontbreekt dan. Het is onbevredigend dat alleen op basis van berekeningen is bepaald dat de lucht in Rijswijk erg vervuild is en daar geen metingen aan ten grondslag liggen. Daarbij komt dat in het actieplan voorbeelden van meetpunten worden gegeven met foto's uit Den Haag. Daarvoor moet een oplossing komen, misschien wel in de vorm van citizen science of andere creatieve mogelijkheden. Als de luchtvervuiling in Rijswijk voor een groot deel herleidbaar is naar mobiele installaties, dan is vervolgens de vraag: zijn er daar zoveel van in Rijswijk? Een simpele oplossing van het grote aantal mobiele installaties zou zijn om die te verplaatsen naar over de gemeentegrenzen, richting Wateringen, Pijnacker of Leidschendam-Voorburg. In elk geval moet er eerst gekeken worden naar de oorzaken van de luchtvervuiling voordat er wordt overgegaan tot luchtkwaliteitsmaatregelen die de burger raken.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) raadt de wethouder aan om niet ook nog het laatste stukje groen in Rijswijk te bebouwen. Daarmee wordt de luchtkwaliteit niet nog verder aangetast. Wij. wenst het college succes met de uitwerking van de actieplannen.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) reageert op de uitlating van de wethouder dat veel uitstoot wordt veroorzaakt door mobiele bouwinstallaties. Grote bouwmaatschappijen maken vorderingen in CO²-neutraal bouwen. De wethouder zou met bouwmaatschappijen of de koepelorganisatie Bouwend Nederland in gesprek kunnen gaan om CO²-neutraal bouwen als norm te gaan hanteren.

Gemeentebelangen Rijswijk is er zeker geen voorstander van om de bouw van woningen in Rijswijk stil te leggen zodat er geen verkeersbewegingen bijkomen. Wel kunnen de nieuwe bewoners van nieuwbouwprojecten bewuster worden gemaakt van mobiliteit door hen niet automatisch in aanmerking te laten komen op parkeervoorzieningen. Zij kunnen actief gewezen worden op de mogelijkheden van deelautogebruik.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) heeft verder geen vragen voor de wethouders.

De heer **Fischer** (Onafhankelijk Rijswijk) herhaalt zijn vraag naar het aantal tweetaktscooters in Rijswijk. Uit het actierapport blijkt niet hoe groot dat probleem is.

Ook de vraag naar het vermogen van laadpalen is niet beantwoord.

De heer Fischer herhaalt dat het bouwjaar van scooters en bromfietsen geen graadmeter is voor de mate van vervuiling. De motorblokken worden vanaf 2006 met dezelfde euronorm gemaakt.

De heer Fischer sluit zich aan bij de opmerking van de heer Van Enk dat er eerst gekeken moet worden naar de oorzaken van luchtvervuiling voordat er wordt gekeken naar storende oplossingen.

De reactie in tweede termijn van het college

Wethouder **Van de Laar** geeft aan dat er nog geen ervaring is opgedaan met citizen science, maar dat de mogelijkheid interessant lijkt. De wethouder gaat na of deze optie opgenomen kan worden in de definitieve versie van het Actieplan.

Met de ombuigingen in de Kadernota is onder andere €40.000 vrijgemaakt door de sloopregeling voor brommers uit te stellen. Dat geld was gereserveerd voor onderzoek naar de milieuzones, maar dat wordt uitgesteld. Rijswijk wacht de ervaringen van Den Haag met de sloopregeling die daar is ingesteld af voordat daarover een verder besluit wordt genomen.

Forum Stad

11 juni 2020

De wethouder vindt het moeilijk om een prioriteitenlijst op te stellen omdat er op allerlei gebieden acties moeten worden ondernomen en al ondernomen worden. Het instellen van een milieuzone op de Beatrixlaan zou het grootste effect hebben op de luchtkwaliteit.

Op bestuurlijk niveau vindt geen regionale afstemming over luchtkwaliteit plaats. Die afstemming vindt wel plaats op ambtelijk niveau, waar regelingen naast elkaar worden gelegd om regionaal tot eenzelfde aanpak te komen voor milieu en verkeer.

Het aanbieden van hubs kan een interessante, nieuwe economische activiteit zijn. Daarvoor is gekeken naar de Plaspoelpolder. De vraag is waar vrachtwagens hun spullen dan kunnen overladen naar elektrisch vervoer. Een locatie daarvoor is op dit moment niet beschikbaar.

Een meetstation dat drie maanden gegevens verzamelt, kost €50.000. Dat is zo kostbaar, dat het de voorkeur verdient om uit te gaan van berekeningen, ijkpunten en gegevens van het RIVM.

Rijswijk staat hoog in de lijst van gemeenten met de slechtste luchtkwaliteit omdat de score bepaald wordt door het gemiddelde per vierkante meter. In gemeenten waar er veel groen is, ligt dat gemiddelde lager dan in een gemeente als Rijswijk, die van gemeentegrens tot gemeentegrens dichtbebouwd is. Rijswijk is echter nog steeds een groene buitenplaats voor stedelijk wonen. Het areaal groen is bijna 45%.

Rijswijk heeft op veel oorzaken van de luchtvervuiling geen invloed. In het Actieplan staan daarom effectieve maatregelen om de kwaliteit te verbeteren.

De Programmatische Aanpak Stikstof heeft vernieuwing in de bouwsector fors gestimuleerd. Hoewel de mobiele werktuigen nog steeds een belangrijke oorzaak zijn van luchtvervuiling, zijn de ontwikkelingen hoopvol.

Het definitieve actieplan wordt verwacht in de maand oktober.

Wethouder **Lugthart** geeft aan dat het college zo snel mogelijk aan de slag wil gaan met de milieuzones maar dat de implementatie daarvan lang duurt. Als er nu mee wordt begonnen, dan kan in 2023 een milieuzone worden aangelegd.

In relatie tot de definitie van "lokaal vervoer" merkt de wethouder op dat het voor het actieplan Luchtkwaliteit niet belangrijk is waarnaartoe een auto zich beweegt. Lokaal verkeer is het verkeer dat op de lokale wegen rijdt. In het actieplan Luchtkwaliteit wordt gekeken of het daarbij gaat om licht of zwaar verkeer.

De inzet op fietsenstallingen is kleinschalig en wijkgericht, met het toevoegen van fietsnietjes en fietsklemmen. Naar verwachting zal binnen een maand ook de betaalde stalling op het Eisenhowerplein worden gerealiseerd.

Het percentage tweetaktscooters- en brommers in Rijswijk is niet precies bekend.

12. IB 2042 Situatieschets De Voorde

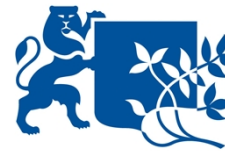
Mevrouw **De Mooij** (VVD) geeft aan dat zij de presentatie in het stadhuis niet heeft bijgewoond omdat die niet paste bij het transparante beleid dat de gemeente wil uitdragen. Bovendien gaat het ook bij De Voorde, net als bij Pasgeld, niet alleen om de omwonenden maar om iedereen die daar wil recreëren. De VVD dankt het bewonerscomité wel voor haar inspanningen, maar vindt ook dat het lijkt alsof de raad nu uit de aangedragen scenario's moet gaan kiezen. Hoe staat het college tegenover de optie om het pand breed in de markt te zetten, dus ook voor commerciële doeleinden? De restauratie gaat veel geld kosten en hoe langer wordt gewacht met het nemen van een besluit, hoe lager de opbrengst zal zijn. Hebben zich nog nieuwe partijen gemeld sinds het afketsen van De Voorde BV? Klopt het dat het Zuid-Hollands Landschap interesse heeft geuit? Cultuur-historisch en misschien landschappelijk zou dat een mooi scenario zijn en passen bij wat het bewonerscomité voor ogen staat. Waarom wordt dit scenario niet actief meegenomen in de mogelijkheden?

Heeft de gemeente zelf de opties onderzocht na de gerechtelijke uitspraak? In de presentatie wordt geen financiële onderbouwing gegeven. Wat kan een vereniging als Hendrik de Keizer bijdragen en past dat bij de vraagprijs van het landgoed?

Heeft de gemeente gekeken naar de ontwikkelingen bij Ockenburg? Daarvoor is bijna 2 miljoen opgehaald uit de markt.

Forum Stad

11 juni 2020

De **voorzitter** benadrukt dat de presentatie in het stadhuis geen onderdeel uitmaakt van de stukken. Alleen de IB-brief is aan de orde.

De heer **Kooy** (PvdA) geeft aan dat de gemeente in gebreke is gebleven ten aanzien van De Voorde. Rijswijk overtreedt zelfs de wet omdat de gemeente als eigenaar van het rijksmonument niet het benodigde onderhoud heeft gepleegd, wat heeft geleid tot verval. Er moet nu in ieder geval actie worden ondernomen. Het zou goed zijn als Rijswijk een erfgoedverordening had waarin stond tot welke graad van onderhoud de gemeente verplicht is.

Er liggen een aantal voorstellen voor De Voorde maar de vraag is wie die gaat uitvoeren. Hebben zich daarvoor partijen gemeld? Passen die voorstellen bij het bestemmingsplan voor de percelen? Op welke termijn kan een oplossing gevonden? Zijn er subsidies beschikbaar voor herstelwerkzaamheden? Waarvoor mogen die worden ingezet?

De heer **Paredes** (Beter voor Rijswijk) wil mevrouw Ambtman en het comité de ruimte geven om haar plan verder uit te werken. Daarvoor moet uiteindelijk een financiële onderbouwing komen. Beter voor Rijswijk is er geen voorstander van om daar op voorhand de Enecogelden voor te reserveren.

De heer **De Vries** (GroenLinks) merkt op dat De Voorde een van de laatst gebouwde buitenplaatsen in Rijswijk is en een grote culturele en historische waarde heeft. Er is echter sprake van fors achterstallig onderhoud. Om het monument en de historie ervan te behouden, moet misschien een deel ervan worden aangepast. Daarvoor is een actueel standpunt over de toekomst van De Voorde nodig.

In de informatiebrief staan vier mogelijke ontwikkelrichtingen. Voor GroenLinks valt scenario 1 (zorg, wonen) af omdat het bouwareaal te groot zou zijn en het historisch aangezicht en landschap te sterk zouden worden aangetast. GroenLinks staat positief tegenover het plan "Het buiten van alle Rijswijkers" van het bewonerscomité. Daaraan zaten wel onduidelijkheden over de financiering en de continuïteit. Daarop is verduidelijking gegeven door mevrouw Ambtman. Verder is de organisatie Zuid-Hollands Landschap genoemd.

De mogelijkheden van het plan "Het buiten van alle Rijswijkers" is volgens GroenLinks een verkenning waard. Kan de wethouder aangeven hoe hij het succes van dit plan inschat en hoe het college tegenover dit plan staat?

GroenLinks vindt een zo hoog mogelijke opbrengst niet het belangrijkste. De toekomstige functie moet een meerwaarde hebben voor Rijswijkers. In alle scenario's moeten bijgebouwen worden gerealiseerd. GroenLinks pleit voor een zo groot mogelijke inpassing hiervan in het groen. Op basis van deze uitgangspunten zouden gemeenten een of meerdere plannen moeten selecteren.

Welke vervolgstappen gaat de wethouder nemen op dit dossier?

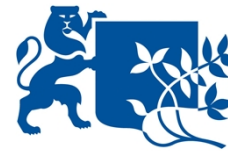
De heer **Veerman** (D66) zou het mooi vinden als het pand De Voorde en het landgoed waarop het ligt opgeknapt zouden kunnen worden en het hele gebied zou verbeteren. Het is daarom goed dat een belangenorganisatie een plan heeft ontwikkeld en mogelijkheden voor financiering heeft beschreven. Het is aan de wethouder om daarmee aan de slag te gaan. De heer Veerman hoort graag hoe de wethouder hiertegen aankijkt.

De heer **Van Enk** (CDA) geeft aan dat over De Voorde al heel lang gesproken wordt, ook in de vorige raadsperiode. Nu vraagt het college aan de raad om kaders voor verdere plannen voor De Voorde. Het CDA vindt het hoog tijd om actie te ondernemen. Het initiatief van het actiecomité verdient waardering, maar de financiële haalbaarheid is niet bewezen. Er zijn immers nog geen concrete bijdragen toegezegd door partijen. Als de financiële haalbaarheid duidelijk is, dan kan het CDA instemmen met het plan. Er is echter geen tijd meer om nog lang over plannen door te blijven praten, dus als het plan niet financieel haalbaar is, dan moet er gekeken worden naar andere functies die wel haalbaar zijn. Daarbij gaat het niet om een zo hoog mogelijke opbrengst, maar om het beperken van de schade en een reële mogelijkheid van renovatie. Die verplichting ligt dus op overdracht van het pand aan een nieuwe eigenaar. Als daarvoor beperkt moet worden bijgebouwd op het landgoed, dan moet dat maar worden toegestaan. Het is in elk geval tijd om een besluit te nemen en tot actie over te gaan.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) vindt het de moeite waard om het initiatief van mevrouw Ambtman te verkennen. Naar het schijnt is er ook een potentiële koper.

Forum Stad

11 juni 2020

Als het komt tot verkoop, hoeveel bebouwing komt er dan per scenario bij? Zorgwoningen klinken sympathiek, maar dan gaat het al snel om een groot aantal woningen.

Wij zet graag in op het behoud van erfgoed en hoort daarom graag van de wethouder of hij bereid is om aan te sturen op verkoop, met als eis de maatschappelijke en publieke functie.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) constateert dat het college gegijzeld wordt door besluitvorming van vorige colleges, die besloten hebben om via het bestemmingsplan een horecafunctie toe te kennen aan de locatie. Daarbij zijn de mogelijkheden voor bijbouwen beperkt en moet er een zo hoog mogelijke opbrengst worden gehaald uit verkoop van het gebouw ten behoeve van investeringen in de Landgoederenzone. Uit verkoopopgingen in de afgelopen jaren is echter gebleken dat die voorwaarden niet haalbaar zijn.

Gemeentebelangen Rijswijk staat open voor een andere bestemming aan het gebouw, zolang het gebouw zelf behouden blijft. Een woonfunctie is voor Gemeentebelangen Rijswijk bespreekbaar. Het rapport van het actiecomité is zeer waardevol. Daarin staan goede suggesties, die verkend zouden moeten worden. Er zijn contacten gelegd met het Zuid-Hollands Landschap die bereid is om gebruik van het pand te combineren met zorg voor het Park Overvoorde.

Voor Gemeentebelangen Rijswijk staan een horecabestemming en opbrengstmaximalisatie dus niet meer voorop. De prioriteit moet liggen bij een zo snel mogelijke restauratie van het gebouw. De heer Van der Meij hoort graag de reactie van de wethouder hierop.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) merkt op dat financiering van het plan van het actiecomité ontbreekt. Wat betreft de scenario's in de IB-brief is niet duidelijk waarom scenario 1 een privaat karakter heeft.

In het gebied schijnt veel wildgroei te zijn van de berenklauw. Wellicht kan in elk geval vast begonnen worden met het verwijderen daarvan.

De heer **Fischer** (Onafhankelijk Rijswijk) wil dat De Voorde behouden wordt, maar dat moet wel kostendekkend zijn. Hij roept het college op om het pand te koop aan te bieden en te zoeken naar een passende koper die het pand met behoud van de historische en groene waarde van het landgoed wil restaureren.

De reactie in eerste termijn van het college

Wethouder **Van de Laar** geeft aan dat de IB brief naar de raad is gestuurd om te peilen hoe de raad staat tegenover de toekomst van De Voorde. Het is mogelijk om het pand te verkopen aan de hoogste bieder, maar dat kan leiden tot een ontwikkeling die een meerderheid van de raad niet gewenst vindt. Er hebben zich diverse potentiële kopers gemeld, maar er zijn geen beloften of toezeggingen gedaan door het college.

Er is een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden van het gebouw en de financiële aspecten (taxatie, restauratiekosten, verdienmodel) daarvan. De raad heeft die uitwerking vertrouwelijk kunnen inzien. Omdat dat een verkenning op hoofdlijnen was, is moeilijk te zeggen hoeveel er precies bijgebouwd zou moeten worden om restauratie kostendekkend te maken. Bovendien is dat afhankelijk van het scenario waarvoor gekozen wordt. Het zorgwoningenconcept is bijvoorbeeld niet rendabel te maken als er niet fors wordt bijgebouwd. Hetzelfde geldt voor een restaurant of hotel: het is een mooi gebouw maar niet heel groot, dus als daar een commerciële functie aan wordt gegeven, moet er flink bijgebouwd te worden. Dat zou minder noodzakelijk zijn bij een maatschappelijke functie.

De plannen van het actiecomité zijn niet financieel onderbouwd. Die onderbouwing zou er wel moeten zijn als gekozen wordt voor het uitvoeren van die plannen.

Op de bestemming ligt een horecafunctie. Wijziging daarvan is mogelijk, maar duurt langer dan het pand verkopen onder de huidige omstandigheden.

Het college is van mening dat de wet niet overtreden wordt met de huidige staat van onderhoud. Het pand wordt winddicht en waterdicht gehouden. Desalniettemin neemt de wethouder nota van de woorden van de heer Kooy en laat hij een en ander uitzoeken.

Het college heeft nog geen voorkeur uitgesproken voor een ontwikkelrichting voor De Voorde omdat het de inbreng van de fracties wilde afwachten. In elk geval is het van belang dat er een vliegwieleffect wordt bereikt, met een partij die zich wil inzetten voor de ontwikkeling van De Voorde. Dat kan een

Forum Stad
11 juni 2020

groep bewoners zijn, een particulier maar ook de gemeente zelf. In elk geval is het belangrijk om snel stappen te zetten.

Het commerciële karakter van scenario 1, een woonzorgconcept, ligt in het aspect van de zorgverlening. De gemeente gaat die niet verlenen. Daar moet een zorginstelling voor worden gevonden.

De staat van het groen en het snoeien van berenklaauwen is een onderwerp in het Groenbeheerplan. Hoewel het pand niet aan de hoogste bidder verkocht hoeft te worden, moet de ontwikkeling wel kostendekkend zijn. Het zou het mooist zijn als er een bestemming voor wordt gevonden met een maatschappelijk karakter, maar dat moet financieel wel mogelijk zijn.

De reactie in tweede termijn van de raad

Mevrouw **De Mooij** (VVD) vraagt of er actief opties zijn onderzocht na de uitspraak van de rechter. Het punt is dat er wel allerlei mogelijkheden kunnen worden genoemd, maar de gemeente niet over de financiën beschikt om alles wat mogelijk is ook echt te realiseren. Een maatschappelijke bestemming verdient ook bij de VVD de voorkeur, financiële verrassingen kan de gemeente zich niet permitteren.

De heer **Kooy** (PvdA) geeft aan dat de PvdA het gebied graag toegankelijk wil houden voor bezoekers, waarbij eventuele overlast beperkt moet worden omdat in de buurt ook mensen wonen. Een maatschappelijke bestemming voor het pand zou mooi zijn.

In de afgelopen jaren zijn veel kosten bespaard op het punt van onderhoud van het pand. De vraag is dan ook wat "kostendekkend" is bij het bepalen van een bestemming van het pand. Het financiële aspect is ondergeschikt aan het bepalen van de bestemming.

Wat is de volgende stap van de wethouder in de ontwikkeling van De Voorde?

De heer **Paredes** (Beter voor Rijswijk) volgt het dossier en wacht af wat er in de toekomst mee gebeurt.

De heer **De Vries** (GroenLinks) hoort graag welke vervolgstappen de wethouder voor zich ziet. Wanneer komt de wethouder met een raadsvoorstel naar de raad?

De heer **Veerman** (D66) wacht het plan van aanpak van het college af.

De heer **Van Enk** (CDA) heeft verder geen vragen.

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) heeft verder geen vragen.

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) vraagt of de wethouder van plan is om met een raadsvoorstel te komen voor het scenario dat ingezet gaat worden, inclusief financiële onderbouwing.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) heeft verder geen vragen.

De reactie in tweede termijn van het college

Wethouder **Van de Laar** geeft aan dat opties niet verder onderzocht zijn dan in de verkenning. Het zijn echter alle vier realistische scenario's als zich een koper meldt die daarin mee wil gaan.

De volgende stap is dat het pand in de verkoop moet worden gezet met als kader de wensen die de raad heeft aangegeven. Daarnaast kan het scenario worden verkend dat is aangedragen door het actiecomité, waarbij ofwel een koper de kosten draagt, ofwel de gemeente zelf. Deze trajecten kunnen gelijktijdig lopen.

Een verkoop zal in elk geval onder voorwaarden gebeuren. Een van de voorwaarden zou het recht op eerste koop kunnen zijn voor de gemeente in het geval het na een tijd opnieuw te koop wordt aangeboden. Op die manier houdt de gemeente altijd controle over de bestemming van het pand.

Een volgend raadsvoorstel zal niet opnieuw scenario's bevatten maar een concreet plan bevatten, met een koper dan wel een stichting of andere partner. Het is moeilijk om aan te geven wanneer dat

Forum Stad
11 juni 2020

raadsvoorstel naar de raad komt, maar de verwachting is niet dat dat dit jaar nog gebeurt. Hopelijk wel in het eerste kwartaal van 2021.

13. RA 2037 Stichting Natuurtuin Wilhelminapark inzake vervanging blokhut

De heer **Van Bemmelen** (Wij.) is voorstander van behoud van de natuurtuin en het clubhuis, maar wil daarop nog geen toezegging doen. Hij doet het verzoek om het onderwerp op een later moment te bespreken, in het kader van de besteding van de Enecogelden.

Mevrouw **De Mooij** (VVD) wil niet de Enecogelden bestemmen voor behoud van de natuurtuin en de blokhut. Zij vraagt naar een toelichting op het bedrag omdat in dezelfde wijk volledig duurzame woningen te koop waren voor hetzelfde bedrag. Gaat de blokhut veel groter worden en gaat er dus een stukje natuurtuin verloren?

Wie is verantwoordelijk voor het onderhoud? Is sprake van achterstallig onderhoud waardoor kosten hoog zijn geworden?

De heer **Kooy** (PvdA) onderschrijft de activiteiten die plaatsvinden in de natuurtuin en de blokhut. Die zijn heel belangrijk. Vrijwilligers hebben een brief hierover geschreven aan het gemeentebestuur. Wat is de visie van de wethouder hierop?

Mevrouw **De Man** (Onafhankelijk Rijswijk) onderschrijft het belang van de natuurtuin maar zet wel vraagtekens bij het gevraagde bedrag. Ook vindt zij het onverstandig om de Enecogelden versnipperd in te zetten. Onafhankelijk Rijswijk is daarom tegen het voorstel om die gelden daaraan te besteden.

Mevrouw **Niesen** (Rijswijks Belang) verwijst naar de vragen die haar fractie hierover had voorbereid.

1. Wie is eigenaar van de blokhut?
2. Wat zijn de afspraken over het onderhoud?
3. Waarom is het bedrag dat gevraagd wordt zo hoog?
4. Wat is de reactie van de wethouder op het verzoek van de Stichting Natuurtuin Wilhelminapark?

De heer **Van der Meij** (Gemeentebelangen Rijswijk) geeft aan dat de blokhut het eigendom is van de gemeente Rijswijk. In het verleden is een mooi plan voor restauratie en renovatie van het Wilhelminapark vastgesteld met een structureel investeringsbedrag van €250.000 per jaar. De initiatiefnemer vraagt niet het volledige bedrag van €250.000 tot €300.000 maar zoekt cofinanciering in geld en natura. De heer Van der Meij stelt het college daarom voor om de stichting de ruimte te geven om het voorstel verder uit te werken en vervolgens te bezien welk bedrag resteert om de discussie over aan te gaan, met als achtergrond dat er in het investeringsprogramma structureel budget staat voor het Wilhelminapark.

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) vindt het belangrijk dat de blokhut vervangen wordt. Zij sluit zich aan bij de vragen om verduidelijking die voor de vorige vergadering al zijn ingediend en bij de opmerkingen van de heer Van der Meij.

De heer **Braam** (Beter voor Rijswijk) sluit zich aan bij de opmerkingen van Gemeentebelangen Rijswijk. Het is goed dat de stichting actief op zoek is naar fondsen, al is het jammer dat in de afgelopen jaren geen buffer is aangelegd voor vervanging of renovatie van het gebouw. De functie van de natuurtuin is belangrijk, dus het is goed dat er gezocht wordt naar financiering. Mogelijk zijn er bij de provincie mogelijkheden voor steun.

Mevrouw **Woudstra** (D66) constateert dat vrijwilligers zich inzetten voor de natuurtuin en de gemeente veel geld geïnvesteerd heeft in het Wilhelminapark. Vervanging van de blokhut is in het kader van het maatschappelijk vastgoed van belang. Naar verluid zijn er mogelijkheden om het gebouw breder te gaan gebruiken. Nu is het nog een ontmoetings- en educatiecentrum. In Den Haag, Zoetermeer en Delft zijn creatieve opties gevonden voor het dubbelgebruik van dergelijke gebouwen. Kan de wethouder aangeven wie op dit moment zorgt voor onderhoud? Hoe zijn de verantwoordelijkheden tussen gemeente en stichting verdeeld? De stichting heeft aangegeven open

Forum Stad
11 juni 2020

te staan voor een ander onderkomen dan een blokhut. Wat is de visie van de gemeente daarop? Is er een relatie met de horecafunctie die de gemeente in het Wilhelminapark wilde realiseren?

De heer **Van Enk** (CDA) sluit zich aan bij de vragen die gesteld zijn.

De reactie in eerste termijn van het college

Wethouder **Van de Laar** merkt op dat de brief door de stichting gestuurd is aan de raad en hij daarover geen verdere informatie heeft. Hij kan zich echter voorstellen dat de kosten die genoemd worden in de brief hoog uitvallen. De wethouder spreekt zijn waardering uit voor het vele werk dat in de natuurtuin door vrijwilligers wordt gedaan. Het is het centrum van de natuur- en milieueducatie in Rijswijk.

De gemeente is eigenaar van de blokhut en verantwoordelijk voor het onderhoud. Het gebouwtje is regelmatig onderhouden maar daaraan ligt geen onderhoudsplan ten grondslag.

Voor het Wilhelminapark is een behoorlijk investeringskrediet vastgesteld, maar voor de ambitie om een stadspark ervan te maken, is het beschikbare bedrag eigenlijk al nauwelijks toereikend. Het is niet mogelijk om van dat krediet een blokhut te betalen. De wethouder kan de stichting adviseren om te zoeken naar financiële mogelijkheden, maar wil ook realistisch zijn ten aanzien van het wekken van verwachtingen. De vraag is immers of de raad uiteindelijk akkoord zal gaan met het bestemmen van gelden voor vervanging van de blokhut.

Op het punt van de horecafunctie wilde de gemeente beginnen met de aanbesteding toen de coronacrisis uitbrak. Er is toen besloten om de aanbesteding op te schorten. De stichting zal niet bereid zijn om een fulltime horecafunctie te gaan vervullen, maar misschien is samenwerking tussen de stichting en de horecafunctie op termijn wel mogelijk.

In reactie op een vraag van mevrouw Woudstra geeft de wethouder aan dat hij in de reguliere contacten met de stichting zal uitzoeken welke realistische oplossing gevonden kan worden voor de zaken die zijn aangekaart in de brief.

14. Vragenuur

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) merkt op dat de gemeente Rotterdam de anderhalvemetersamenleving een goede aanleiding vindt om te denken over een andere inrichting van straten. Aan de hand van een enquête zijn de meningen van inwoners daarover gepeild. Is de wethouder bekend met deze enquête? Zie de wethouder mogelijkheden om die ook toe te passen in Rijswijk?

Wethouder **Lugthart** kent deze enquête niet en kent dus ook niet de mogelijkheden. Hij is bereid om daar een keer naar te kijken, maar zijn prioriteiten liggen op dit moment elders.

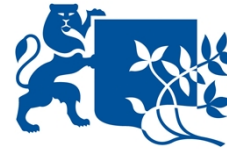
De heer **Kooy** (PvdA) stelt vragen over de zienswijze Tracébesluit A4. Welke input gaat de gemeente Rijswijk leveren? Wordt in het Tracébesluit rekening gehouden met de duizenden woningen die aan de Beatrixlaan staan? Er wordt uitgegaan van een versmalling van de Beatrixlaan in 2020, terwijl de gemeente een bezuiniging op dat punt overweegt. Wordt er verder uitgegaan van de capaciteit in het geval een tunnel gerealiseerd zou zijn? Worden aanpassingen in het Wilhelminapark meegenomen en de overlast tijdens verbouwing? Op welke manier wordt de toenemende milieuvervuiling geadresseerd?

Mevrouw **Woudstra** (D66) sluit aan op de vragen van de heer Kooy. D66 heeft vragen gesteld over milieukwaliteit, de kap van bomen en de wijze waarop Rijkswaterstaat dat wil gedaan, evenals de verstedelijking in het gebied en de geluidsoverlast. Gaat de gemeente Rijswijk een zienswijze hierop indienen?

Wethouder **Lugthart** merkt in het algemeen op dat hij en de burgemeester een zeer goede deal hebben uitonderhandeld met I en W. In het volgende Presidium wordt een presentatie gegeven van

Forum Stad

11 juni 2020

deze deal, waarna er vragen gesteld kunnen worden. Dan kunnen ook de vragen van mevrouw Woudstra en de heer Kooy aan de orde komen.

De gemeente heeft er gelet op die deal voor gekozen om geen zienswijze in te dienen. In plaats daarvan wordt een bestuurlijke brief toegestuurd.

In reactie op vragen van mevrouw Woudstra geeft de wethouder aan dat de deal gaat over twee overkluisingen over de A4, bij het Wilhelminapark en de Van Rijnweg. Dat zijn overkluisingen voor langzaam verkeer waarop ecoducten gerealiseerd worden. Er komt ongeveer 4.000 m² groen bij. Door het geld dat Rijkswaterstaat daarbij beschikbaar stelt, kan bovendien het plan voor de Beatrixlaan worden doorgezet.

De heer **Cupedo** (Beter voor Rijswijk) stelt vragen over de processierups. Van een bewoonster van de Generaal van Daalenstraat komt het signaal dat in de gemeenschappelijke tuin een boom staan die vol zit met processierupsen. Kan deze boom worden verwijderd? Kunnen in deze kindrijke buurt speeltoestellen in de plaats van de boom worden geplaatst?

Wethouder **Van de Laar** stelt voor dat hij nagaat wat er in deze specifieke situatie speelt.

De **voorzitter** merkt op dat de IB 2069 is schriftelijk afgedaan. Deze wordt geagendeerd voor het eerstvolgende forum na het zomerreces.

Mevrouw **Alberts** (GroenLinks) stelt de volgende vragen over IB 2074. In de IB brief is de stelling over de indeling van de gevel op dit pand erg vergezocht. De grote appartementen op de vijfde laag doorbreken die structuur juist. De visualisatie suggereert dat het blok verder in de richting van de rooilijn staat dan de Nassauresidentie. Klopt dat? In dat geval is het de vraag of het nog ondergeschikt is aan het naastgelegen appartementencomplex. Verder geeft de afbeelding een redelijk groen beeld. In hoeverre is vastgelegd in de beoordeling dat een groene uitstraling, zeker aan de achterzijde, een uitgangspunt voor de realisatie moet zijn?

Wethouder **Van de Laar** geeft aan dat het blok gelijk ligt aan de rooilijn van de Nassauresidentie. Dat wordt enigszins vertekend weergegeven. Het groene beeld aan de achterkant is niet af te dwingen via de omgevingsvergunning maar daarover wordt wel het gesprek gevoerd met de projectontwikkelaar. Dat is belangrijk voor de bewoners.

De heer **Veerman** (D66) stelt vragen over de IB 2075. Op een aantal regiobijeenkomsten is gewaarschuwd over een mogelijk snel traject waarin raad nog maar weinig te zeggen zou hebben. Zo is het vervolgens ook gegaan. Kan de wethouder aangeven wat de vervolgstappen zijn?

De heer **De Vries** (GroenLinks) stelt eveneens vragen over de IB 2075. In de antwoorden op de schriftelijke vragen over dit onderwerp staat dat het college geen eigen participatietraject met inwoners organiseert over de RES. In de IB-brief staat echter "in dit kader zal het college de concept-RES publiceren en de bewonersorganisaties vragen om een reactie". Die uitspraken lijken in tegenspraak te zijn met elkaar.

In de informatiebrief staat dat de raad tot 1 oktober de tijd heeft om wensen en bedenkingen aan te geven. Wat zijn de vervolgstappen naar besluitvorming in de raad?

Is het mogelijk om eerst de lokale consultatie te laten plaatsvinden en daarna de lokale consultatie en participatie mee te nemen in de wensen en bedenkingen?

Wethouder **Keus** geeft aan dat er meerdere sessies hebben plaatsgevonden, met bestuurlijke en ambtelijke ateliers. De technische en ruimtelijke haalbaarheid van de opgave is daarin aan de orde geweest. Daarin is nog niet het bestuurlijke aspect onderwerp van gesprek geweest. De democratische legitimatie moet dus nog helemaal plaatsvinden. Het college heeft slechts het besluit genomen om de concept-RES door te geleiden naar het Nationaal Programma, zonder duiding vanuit het college.

De volgende stap is het proces van wensen en bedenkingen. Het is goed mogelijk dat de raad er behoefte aan heeft om te horen hoe de samenleving naar het document kijkt, om vervolgens wensen en bedenkingen mee te geven aan het college. Door de coronabeperkingen is het lastig om te

Forum Stad
11 juni 2020

bepalen hoe de zienswijze vanuit de samenleving moet worden opgehaald, maar daar is wel een oplossing voor te vinden. Het college komt daarvoor met een procesvoorstel naar de raad. De wensen en bedenkingen worden ook meegenomen in de beoordeling door het Nationaal Programma en het Planbureau voor de Leefomgeving. In juni 2021 zal definitieve besluitvorming in de raad moeten plaatsvinden.

In reactie op vragen van de heer De Vries antwoordt de wethouder dat er geen participatieproces wordt georganiseerd, maar er wel mogelijkheden worden geboden aan inwoners om wensen en bedenkingen te uiten zodat de raad input heeft voor college en raad.

De vergadering wordt gesloten om 23.14 uur.

Ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van

De griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar

M. Pelzer